

Wat u moet weten over behandeling van de facetgewrichten

Ziekenhuizen

GasthuisZusters Antwerpen

Sint-Augustinus - Sint-Vincentius - Sint-Jozef

Vrije keuze ingreep

Mevrouw, mijnheer

Welkom in het Multidisciplinair Pijncentrum van GZA Ziekenhuizen. Ons pijncentrum is gelegen op campus Sint-Vincentius en campus Sint-Augustinus.

Onze doelstelling is om, op multidisciplinaire wijze, de pijn van onze patiënten te verminderen of draaglijker te maken.

Er is een artsenteam op zowel campus Sint-Augustinus als op campus Sint-Vincentius. Wij zijn allemaal anesthesisten met een bijzondere bekwaamheid in de pijntherapie.

U vernam van uw arts dat u een behandeling van de facetgewrichten moet ondergaan. U heeft mogelijk reeds een heleboel informatie gekregen over deze procedure.

In deze brochure vindt u meer achtergrondinformatie, zodat u dit op een rustig moment kunt nalezen. Indien u akkoord gaat met het uitvoeren van deze procedure, kunt u dat vervolgens schriftelijk bevestigen.

Indien er na het lezen van deze brochure nog vragen bij u opkomen, aarzel dan niet om de pijnkliniek te contacteren. Daar worden uw vragen graag beantwoord.

U hebt de vrije keuze om ofwel:

- De ingreep te ondergaan nadat u deze brochure hebt gelezen, begrepen en het bijbehorend toestemmingsformulier hebt ondertekend. U bevestigt dan dat u niet langer wil nadenken over de voor- en nadelen en liever de ingreep meteen wil ondergaan; u doet afstand van uw recht op een langere bedenktijd, dat is de tijd die u nodig heeft om na te denken over deze ingreep.
- Deze informatie- en toestemmingsbrochure mee naar huis te nemen om ze nog eens rustig na te lezen of om ze met andere personen (andere arts, huisarts, partner, kinderen...) te bespreken. U kiest dan voor een langere bedenktijd. Na deze bedenktijd beslist u zelf of en wanneer u deze ingreep wil ondergaan. U kunt indien gewenst een afspraak maken in de pijnkliniek om de procedure te bespreken.
- Deze ingreep te weigeren.

Als u meent dat u de informatie hebt begrepen, eventueel na het stellen van bijkomende vragen, dan kunt u als u de behandeling wil ondergaan, het bijbehorende toestemmingsformulier ondertekenen.

De facetgewrichten

De rugwervels, zowel in de lage rug als ter hoogte van de borstwervels en de nek-wervels, staan als blokjes op elkaar gestapeld. Deze blokjes bewegen ten opzichte van elkaar door de zogenaamde facetgewrichten. Dat zijn kleine gewrichten aan de achterzijde van de wervellichamen. Daarin kunnen zich, bijvoorbeeld door een ongeval of door slijtage op oudere leeftijd, geringe veranderingen voordoen. Op deze manier kunnen de facetgewrichten pijn veroorzaken.

Mogelijke nevenwerkingen

- Er zijn mensen die allergisch kunnen reageren op bv. ontsmetting, lokale verdoving of contrastmiddel. Geef daarom zeker aan wanneer u een gekende overgevoeligheid heeft.
- Het lokaal verdovingsmiddel kan gedurende enkele uren **een warmtegevoel, tinteling, of verminderde kracht in de ledematen veroorzaken**. Dat is niet verontrustend. Let wel op dat u niet valt, vraag hulp indien nodig.
- **Tijdelijke gevoelsvermindering van de huid** in de buurt van de behandelende facetgewrichten. Aanraking bij wassen of douchen of de haren kammen geeft daarbij soms een vreemde gewaarwording. In de loop van enkele weken zal het gevoel langzaam vanzelf terugkeren.

- Wanneer het verdovingsmiddel is uitgewerkt, kan een **lokale pijn of spierpijn** ontstaan op de plaats van de prik. Bij sommige patiënten is de napijn hevig of overschrijdt deze de pijnzone waarvoor u behandeld wordt. De pijn bestaat meestal een paar dagen, soms tot twee weken. Neem gerust een pijnstillers, of contacteer eerst uw huisarts indien klassieke pijnstillers niet voldoende zijn. Zo nodig kan u de pijnkliniek contacteren indien dit niet onder controle geraakt.

Mogelijke complicaties

- **Infectie van de insteekplaats**
De huid rond de prikplaats kleurt normaal rozerood na de procedure. Dat is de kleur van het ontsmettingsmiddel. Infecties hebben de volgende kenmerken: roodheid van de insteekplaats, zwelling, pijn en temperatuursverhoging.
- **Bloeduitstorting**: Dat kan ontstaan als een bloedvatje is geraakt, dat veroorzaakt een blauwe plek en soms ook napijn.
- Soms wordt een **tussenwervelschijf** aangeprikt, wat normaal geen gevolgen heeft. Toch is het mogelijk dat de arts besluit om antibiotica toe te dienen om een infectie te voorkomen.
- **Kortademigheid**: Bij de behandeling van de facetgewrichten ter hoogte van de borstwervels bestaat er een klein risico dat een long wordt aangeprikt. In sommige gevallen zal de pijnarts ervoor kiezen om een foto van de longen te laten maken.

Wanneer u zich kortademig voelt, moet u contact opnemen met het Multidisciplinair Pijncentrum ('s nachts en in het weekend met de dienst spoedgevallen).

De behandeling

Naargelang de behandeling plaatsen we een catheter. De verpleegkundige brengt u naar de behandelruimte zodra het uw beurt is. De pijnverpleegkundige vertelt u op welke manier u het beste plaats neemt.

De pijnarts zal in de meeste gevallen met RX-stralen (fluoroscopie) de juiste plaats van de behandeling opzoeken en markeren met een stift op de huid. De plaats van de naald komt daarbij niet altijd overeen met de zone waar u pijn voelt, maar is wel de meest veilige en efficiënte plaats van inspuiting.

De huid wordt ontsmet en de pijnspecialist dient een lokale verdoving toe. Dat kan een brandend gevoel geven dat snel wegtrekt.

Ondanks de lokale verdoving kan u tijdens de procedure soms toch nog iets voelen.

Het is belangrijk dat u rustig in- en uitademt en dat u zich zo goed mogelijk ontspant. Tijdens de procedure mag u geen bruske bewegingen maken. Indien u zich onwel voelt of pijn heeft, moet u dat steeds melden aan de pijnspecialist of pijnverpleegkundige.

De behandeling bestaat uit twee fasen, dewelke wordt uitgevoerd op twee (of drie) verschillende tijdstippen.

Proeffacetbehandeling of diagnostische facetblokkade

Bij een proeffacetbehandeling wordt de zenuw van het facetgewricht kortdurend en plaatselijk verdoofd. Het doel van de facetblokkade is om te weten te komen of de facetgewrichten de oorzaak zijn van de pijn.

Omdat de bezenewing van de facetgewrichten van verschillende niveau's komt, worden meestal de zenuwen van drie facetgewrichten aan één (of twee) zijdes verdoofd. U krijgt dus drie (of zes) prikken.

Wanneer blijkt dat de naaldjes goed zitten, spuit de arts

een kortwerkend verdovingsmiddel in. Wanneer de oorzaak van uw klachten grotendeels vanuit die facetgewrichten komt, zal u de komende uren een pijnvermindering ervaren.

Ongeveer een halfuur na de proefblokkade dient deze geëvalueerd te worden. U moet enkele houdingen aannemen die bij u de pijn en last bezorgen. Het is dus belangrijk dat u na de behandeling bekijkt wat er met uw klachten gebeurt.

We spreken van een positief resultaat als uw pijn door de proefblokkade met meer dan vijftig procent verminderd is. Het kan ook zijn dat er geen enkel of maar een gering effect is op de pijn; ook dat is belangrijk om te weten. De pijnarts zal dan met u bespreken of er andere oplossingen mogelijk zijn. Dat kan een andere infiltratie zijn, een herevaluatie op de raadpleging, een terugverwijzing naar de verwijzer...

De plaatselijke verdoving die u toegediend krijgt, zal na enkele uren uitgewerkt zijn. U zal dan waarschijnlijk terug dezelfde pijnklachten voelen als voor de ingreep.

Er kan tevens een napijn optreden en dat kan enkele dagen aanhouden. U mag daarvoor pijnstillers nemen.

Definitieve blokkade

Bij een definitieve facetbehandeling wordt via een naald een elektrisch stroompje op de facetzenuw gezet zodat deze verwarmd en onderbroken wordt (blokkade) met als gevolg dat deze zenuwen van de facetgewrichten geen pijnsignalen meer kunnen doorgeven.

Om zo dicht mogelijk bij de facetzenuw te komen, gebruiken we eerst een kleine elektrische stroom die een prikkelend gevoel opwekt in de zenuw.

Vanaf het moment dat dat prikkelend, warm, drukkend gevoel opkomt, moet u dat onmiddellijk zeggen aan de pijnspecialist. Op deze manier wordt de correcte positie van de naald tot de zenuw bepaald.

Uw opname

Bij correcte positie van de naaldjes geeft men lokale verdoving ter hoogte van de zenuwtjes om de behandeling zo pijnloos mogelijk te laten verlopen.

Indien u geen Nederlands, Frans of Engels spreekt; is het raadzaam een tolk mee te nemen voor de procedure.

De plaatselijke verdoving die u toegediend krijgt, is na enkele uren uitgewerkt.

Er kan tevens een napijn optreden die hevig kan zijn. Dat kan drie tot vier weken aanhouden. U mag daarvoor pijnstillers nemen en eventueel uw huisarts contacteren om de pijnmedicatie aan te passen.

Het kan zes tot acht weken duren vooraleer het beoogde effect van de behandeling merkbaar wordt.

Na de procedure blijft u nog enige tijd in de nazorgruimte voor nauwgezette observatie. Uw begeleider kan u daar vergezellen.

Wanneer de pijnverpleegkundige vindt dat uw toestand stabiel blijft, mag u zich klaarmaken om naar huis te gaan.

Intussen worden de ontslagpapieren verder afgewerkt.

Hou na ontslag uw activiteiten voor de rest van de dag rustig zodat de toegediende medicatie zo goed mogelijk kan inwerken.

Aanmelding

1. U begeeft zich naar de kiosk, daar meldt u zich aan.
2. Daarna begeeft u zich naar de dienst inschrijvingen.
3. Meld u daarna aan op de pijnkliniek met het meegekregen stickerblad.
4. Na aanmelding aan het secretariaat, neemt u plaats in de wachtzaal.
5. Wanneer u aan de beurt bent, begeleidt één van de pijnverpleegkundigen u naar de voorbereidingszaal. Eén persoon mag u daar vergezellen.
6. Wanneer de pijnarts klaar is voor de procedure, wordt u verder begeleid naar de behandelzaal.

Deze documenten brengt u best mee:

1. uw identiteitskaart
2. uw verzekeringskaart of formulier van de hospitalisatieverzekering
3. uw mutualiteitsgegevens

Aandachtspunten voor de behandeling

Er zijn een aantal situaties die u aan uw pijnspecialist moet melden:

- **U gebruikt bloedverduunners** (Plavix, Ticlid, Efiënt, Eliquis, Xarelto, Pradaxa, Marcoumar, Lixiana, Sintrom, Brilique, Asaflow, Clexane, Fraxiparine...)
 - Mogelijk heeft de pijnarts u instructies meegegeven om deze al dan niet te stoppen of te vervangen. Mocht u de afgesproken maatregelen vergeten zijn, kunt u steeds de pijnkliniek of uw huisarts contacteren voor een herinnering.
 - Vergeet het resultaat van de bloedafname niet mee te brengen indien dat werd gevraagd.
- **Allergie:** u bent overgevoelig voor jodium, latex, pleisters, contraststoffen of verdovingsmedicatie...
- **Zwangerschap:** RX stralen kunnen schadelijk zijn voor het ongeboren kind.
- **Ziekte of koorts:** u mag geen infiltratie krijgen: er moet een nieuwe afspraak gemaakt worden. Verwittig tijdig de pijnkliniek.
- Vermeld dat u een **neurostimulator** of een **pacemaker** hebt.

Hoe moet u zich voorbereiden op een epidurale infiltratie?

- Trek gemakkelijke kleding aan.
- U mag eten en drinken voor de infiltratie.
- Wees voorzichtig dat u niet valt tijdens uw verblijf en vraag hulp indien nodig.
- Een dagklinische behandeling kan 2 tot 3 uur duren.
- Zorg ervoor dat iemand u thuis brengt, u mag namelijk 24 uur na uw behandeling niet plaatsnemen achter het stuur.

Ontslag

- De dag van de behandeling is het aangeraden geen belastende inspanningen uit te voeren.
- Na de behandeling mag u dezelfde dag niet plaatsnemen achter het stuur. U dient er zelf voor te zorgen dat iemand u naar huis brengt.
- Op de prikplaats plakken we een pleister, die mag u 's avonds verwijderen. U kunt dan weer douchen en baden.
- Wanneer de verdoving is uitgewerkt, kan de pijn terug optreden. Neem gerust een pijnstiller daarvoor.
- Wanneer u naar huis mag, krijgt u volgende papieren mee:
 - Een ontslagbrief voor de huisarts.
 - Uw volgende afspraak.
 - Indien nodig instructies over het stoppen/herstarten van uw bloedverduunners.
 - Indien nodig een geneesmiddelenvoorschrift.
 - Attest voor verzekeringen zo nodig.
 - Attest voor arbeidsongeschiktheid op de behandelingsdag zo gewenst.

Financiële gevolgen

Alle artsen van het pijncentrum op campus Sint-Augustinus en campus Sint-Vincentius zijn geconventioneerd. Dat wil zeggen dat ze toegetreden zijn tot het nationaal akkoord tussen artsen en ziekenfondsen en dus de overeengekomen RIZIV-tarieven volgen.

Zowel de proeffacetbehandeling als de definitieve behandeling van de facetgewrichten is terugbetaald. Wel is de definitieve behandeling pas terugbetaald na een positieve proef facet behandeling en dat tot maximum drie maanden na deze eerste behandeling. Overschrijdt u deze drie maanden, moet de proef behandeling opnieuw uitgevoerd worden. Een definitieve behandeling wordt drie maal per jaar terugbetaald.

We kunnen u ook een kleine bijdrage vragen voor de medicatie. Indien er een opname is via het dagziekenhuis, kan het ziekenhuis nog een bijdrage vragen.

Heeft u nog vragen?

Bij alarmerende symptomen of bij enige twijfel kunt u de pijnartsen bereiken via:

- **de pijnkliniek**
 - campus Sint-Augustinus: 03 443 39 43 (van maandag tot vrijdag tussen 8 en 12.30 uur en tussen 13.30 en 16 uur)
 - campus Sint-Vincentius: 03 283 10 90 (van maandag tot vrijdag tussen 8 en 11.30 uur en tussen 13 en 16 uur)
- Buiten deze uren kunt u terecht bij uw **huisarts** of op de dienst **spoedgevallen**
 - campus Sint-Augustinus: 03 443 39 00
 - campus Sint-Vincentius: 03 285 20 21

campus Sint-Augustinus
Oosterveldlaan 24
2610 Wilrijk
tel. + 32 3 443 30 11

campus Sint-Vincentius
Sint-Vincentiusstraat 20
2018 Antwerpen
tel. + 32 3 285 20 00

campus Sint-Jozef
Molenstraat 19
2640 Mortsel
tel. + 32 3 444 12 11

www.gzaziekenhuizen.be